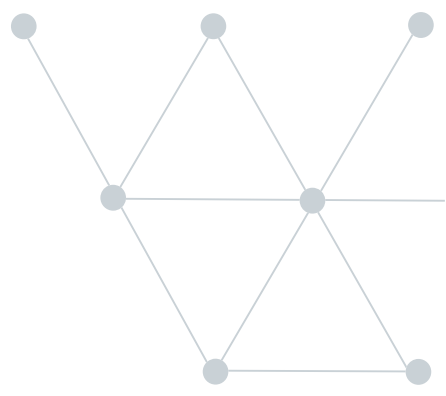

T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

2020-2021

8. Sınıf

Türkçe

Konu
Tarama
Testi | • **Filimsi**

KTT-3

1.

Fiil kökünden türeyerek cümlede isim, sıfat, zarf gibi görevlerde kullanılan kelimelere fiilimsi denir.

Aşağıdakilerin hangisinde kullanılan fiilimsi sayısı en fazladır?

- A) Sabahları kalkınca ilk işim camdan bakıp havayı kontrol etmektir. Güneşli ve açık havaların beni nasıl mutlu ettiğini tahmin bile edemezsiniz. Fakat hava kapalıysa hele de yağmurluysa ben de bütün gün keyifsiz olurum.
- B) İşten çıkınca arkadaşşıma uğramayı düşünüyordum. Beraber bir kahve içip biraz sohbet etmek, sonra da sahil kenarına inip biraz yürüyüş yapmak geçiyordu içimden.
- C) Her hafta buluşup birlikte kütüphaneye gideriz. Bir kitap seçeriz ve bu kitabın bir sayfasını açıp okuruz. Sonra da okuduğumuz sayfa hakkında konuşmaya başlarız.
- D) Gün geçmiyor ki düşüp bir yerini incitmesin. O kadar sakar ki düz yolda giderken hiçbir engele takılmadığı hâlde düştüğü bile oldu.

2.

Fiil kök veya gövdelerine -me, -dik, -erek gibi belirli eklerin getirilmesiyle türetilen fakat fiil özelliğini yitirerek cümle içerisinde isim, sıfat ve zarf görevlerinde kullanılan sözcüklere fiilimsi denir.

Bu açıklamaya göre,

- (I.) O gün öğretmenimiz bizden ailemizden birine yardım etmemizi ve yaşadıklarımızı ertesi gün sınıfta anlatmamızı istemişti. (II.) Başta mutfağa yardım konusunda tereddütlerim vardı. (III.) Daha sonra ise öğretmenin verdiği sorumluluğu yerine getirmem gerektiği sonucuna vardım. (IV.) Mutfaka gidip annemin elime tutuşturduğu havuçları rendeleyerek işe başladım.

metninde numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3.

- I. İsim-fiil: Fiillere getirilen çeşitli eklerle oluşturulan ve cümlede isim görevinde kullanılan sözcüklerdir.
II. Sıfat-fiil: Fiillere getirilen çeşitli eklerle oluşturulan ve cümlede sıfat görevinde kullanılan sözcüklerdir.
III. Zarf-fiil: Fiillere getirilen çeşitli eklerle oluşturulan ve cümlede zarf görevinde kullanılan sözcüklerdir.

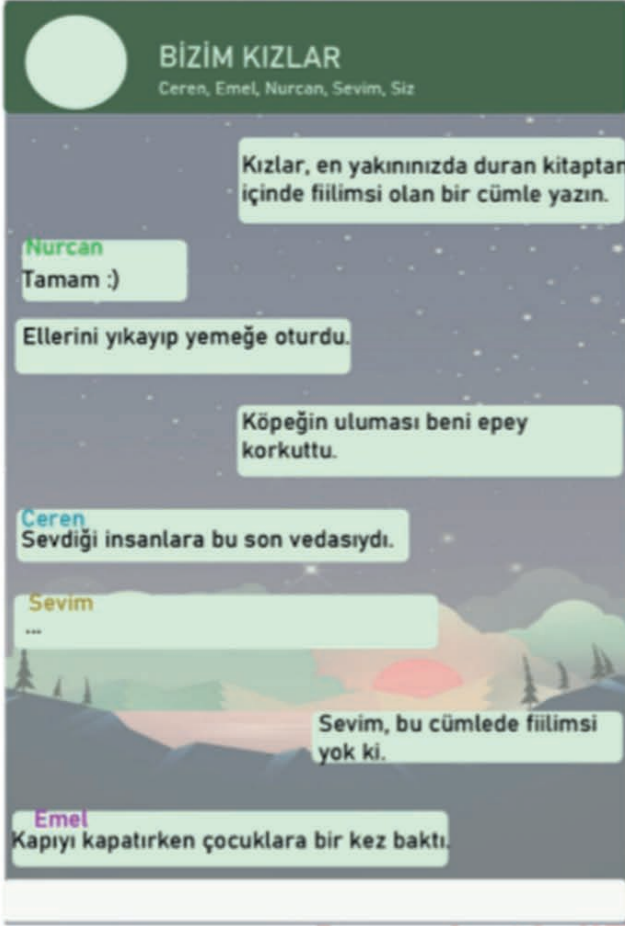
“Az önce başlayan yağmur derin bir ferahlık veriyor. Nedense üşümek gelmiyor içimden. Tanıdık bir şeyler arıyorum etrafta. Bir ara gözüm toprağa kavuşacak damlalara dalıyor. Susamış toprağın kokusu zihnimi uzaklara götürüyor.”

Bu metinde yukarıda açıklaması verilen fiilimsilerden hangileri vardır?

- A) Yalnız İsim-fiil
B) İsim-fiil ve sıfat-fiil
C) Sıfat-fiil ve zarf-fiil
D) İsim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil

4.

Cansu, fiilimsiler konusunu nihayet anlamış ve üzerine alıştırma yapmak istemiştir. Bu alıştırmaı eğlenceli hale getirmek isteyen Cansu arkadaş grubunda bir oyun başlatmıştır.

Bu konuşmaya göre; cümlesinde fiilimsi olmadığı konusunda uyarılan Sevim, kitabındaki hangi cümleyi göndermiş olabilir?

- A) Dağlara tırmanma konusunda ondan daha ustası bulunmazdı.
- B) Ferahlatan deniz havasına karşı çayını yudumlayıp gülümseyiverdi.
- C) Otobüsteyken annesinin güzel sesinden şarkılar kulaklarına doldu.
- D) Yazdıklarına bakıp kitap okumanın ona ne kadar fayda sağladığına şaşırırdı.

5.

Aldığı eklerle fiil özelliğini tamamen kaybedip cümlede isim,sıfat ya da zarf görevinde kullanılan sözcüklere "fiilimsi" denir.

Her sabah aynı kapıyı aynı şekilde ..... yoruldum.

Karşılarına ..... ilk kapının önünde durdular.

Evin avlusundan sokağa ..... çıktım.

Bu cümlelerde boş bırakılan yerlere getirilecek " isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil" hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) açarken - gelip - bakınca
- B) açmaktan - çıkan - koşarak
- C) açmaya - gelen - erkenden
- D) açınca - bakıp - görüp

6.

FİİLİMSİLERİN ÖZELLİKLERİ

- Fiil kip ve kişi eklerini almazlar, yani fiiller gibi çekime girmezler.
- Fiilimsilerin olumsuz yapılabılır.
- Fiilimsiler isim çekim eklerini alabilirler.
- Fiilimsiler cümlede doğrudan yüklem olamazlar.
- Fiilimsiler, buldukları cümleyi birleşik yapıya hale getirir.
- Fiilimsiler birleşik cümlelerde yan cümle kurarlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) Ona kuvvetini ve beynini en yüksek fiyatı verene satmasını fakat hiçbir zaman kalbi ve ruhuna fiyat etiketi koymasını öğretmişti.
- B) Kurnaz bir tüccar, güney denizlerindeki adalarda yaşayan yerlilerin bol miktarda altınları olduğunu duyunca, bir gemi dolusu soğanla birlikte yola çıkmış.
- C) Dışarıdaki karanlık, içimdeki aydınlığa meydan okuyor, beni tarifsiz kederlere salıyor fakat ne yaparsa yapsın hayallerime dokunamıyordu.
- D) Vapur rıhtımdan kalkıp da Marmara'ya doğru uzaklaşmaya başlayınca yolcuyu geçirmeye gelenler, üzerlerinden ağır bir yük kalkmış gibi ferahladılar.

7.

Fiillere "-ken, -alı, -e, -madan, -ince, -ip, -arak, -dıkça" ekleri getirilerek oluşturulan zarf-fiiller, cümlede fiilleri ve fiilimsileri zaman veya durum bakımından etkiler. "Sen gülünce güller açar Gülpembe." cümlesindeki "gülünce" sözcüğü zarf-fiildir ve yüklemi zaman bakımından etkilemiştir.

Aşağıdakilerin hangisinde zarf-fiil, yüklemi zaman yönünden etkilememiştir?

- A) Atatürk'ü hatırladıkça daha fazla çalışır.
- B) Dedem, doktor yasaklayalı ekmek yemiyor.
- C) Boş zamanlarını kitap okuyarak geçiriyor.
- D) Sen sahilden geçerken gemiler kalkar.

8.

"Fiillerden; -ip, -arak, -madan, -maksızın, --dıkça, -ınca, -alı, -ken, -a...-a, -asıya, -cesine, -ır...-maz ekleriyle türetilip zarf görevinde kullanılan sözcüklere zarf-fiil denir. Zarf- fiillerin bazıları cümleye zaman, bazıları da durum anlamı katar."

Yusuf, bu açıklamayı okuduktan sonra aşağıda verilen cümlelerde yer alan zarf-fiileri bularak cümleye kattıkları anlamları yanlarına yazmıştır.

Masadan kalkıp hemen yanımıza geldi.	Durum
Bugün buradan kimseyle tartışmadan çıkmalısın.	Zaman
İzmir'e varır varmaz ararım.	Zaman
Dün akşam ağacın dalı çatırdayarak kırıldı.	Zaman
Her şeyi anlamışçasına yüzüme baktı.	Durum

Doğru yazdığı her cevap için 5 puan alacak olan Yusuf, kaç puan almıştır?

- A) 10
- B) 15
- C) 20
- D) 25

9.

Fiil kök veya gövdelerine -an /-en, -ası /-esi, -maz /-mez gibi belirli eklerin getirilmesiyle sıfat-fiil oluşturulur. Sıfat-fiiller tıpkı sıfatlar gibi isimleri niteleme görevi üstlenir.

Bu açıklamaya göre,

Büyük bir bahçe... Ortasında köşk biçiminde yapılmış bir ev... Sağ köşesinde her zaman oturduğumuz beyaz perdeli

oda... Sabahları annem beni bir bebek gibi pencerenin kenarına oturtur, dersimi tekrarlatır, sütümü içirirdi. Bu pencereden görünen avlunun öbür yanındaki büyük toprak rengi yapının camsız, kapaksız tek bir penceresi vardı.

III IV

metninde numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat-fiil değildir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

10.

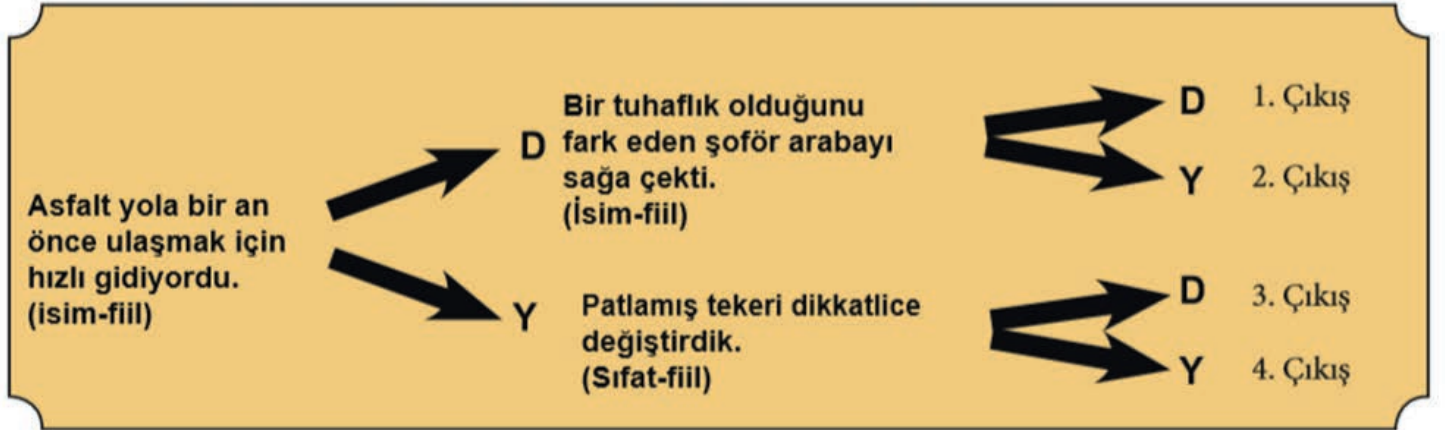
Fiilimsiler, fiil kök veya gövdelerine belirli ekler getirilerek türetilen isim, sıfat ve zarf görevinde kullanılan sözcüklerdir. Olumsuz şekillerinin -ma / -me ekiyle yapılmasında görüldüğü gibi fiil olma özelliğini kısmen korur. Ancak bazıları zamanla fiil olma özelliğini yitirip bir varlık ya da kavramın adı olur.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) Tuttuğumuz balığı inceledikten sonra dereye bıraktık.
- B) Yarışma sonuçları bir saat sonra açıklanacaktı.
- C) Tadına bakmak için çorbadan bir kaşık içtim.
- D) En büyük eğlencem kırlara uzanıp hayal kurmaktır.

11.

Aşağıdaki kavram haritasındaki cümlelerde yer alan fiilimsilerin türü yay ayraç içinde doğru açıklanmışsa "D" okunu, yanlış açıklanmışsa "Y" okunu takip ediniz.

Buna göre doğru çıkış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1.
- B) 2.
- C) 3.
- D) 4.

12.

Fiiller "-mak/-mek, -ma/-me, -ış/-iş/-uş/-üş" eklerini alarak cümlede isim görevinde kullanılabilir. Bu sözcüklere isim-fiil denir. Söz gelimi "Okumak, insanın içine tarifi mümkün olmayan bir huzur katar." cümlesinde "oku-" fiili, isim-fiil ekini alarak cümlede isim görevinde kullanılmıştır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?

- A) Bu konudaki görüşlerinizi önemsemediğimi de nereden çıkarıyorsunuz?
- B) Uçurtma, ipi kopunca rüzgârın da etkisiyle gözden kayboldu.
- C) Yağmurun yağışından hemen sonraki toprak kokusuna bayılıyorum.
- D) Düğün pilavı yemeden "Konya yemeklerini tattım." deme bence...

13.

Sıfat- fiiller, fiillere "-an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş" ekleri getirilerek türetilen ve genellikle sıfat görevinde kullanılan sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde sıfat-fiil yoktur?

- A) Dilimde sabah keyfiyle yeni bir umut türküsü
Kar yağmış dağlara, bozulmamış ütüsü
- B) Rahvan atlar gibi ırgalanan gökyüzü
Gözlerimi kamaştırırsa da geleceğim sana
- C) Gecesi uzun süren karlar ülkesinde
Hangi ses yürekten çağırır beni sana
- D) Yeter ki bir çağır beni çiçeklendiğin yerden
Gemileri yaksalar da geleceğim sana

14.

İsim-fiiller, fiillere getirilen "-ma/-me, -mak/-mek, -ış/-iş/-uş/-üş" ekleriyle yapılır. Bu ekleri alan fiiller, fiil anlamını devam ettirerek cümlede isim görevinde bulunur.

Hasan'ın hasta oluşu gözümden gitmiyordu.	Dalar dalmaz Hasan'ın hayali gözümün önüne geliyor.	Gene gözlerimi kapayamadım sabaha kadar.
Dadaruh, ağlayan kardeşimi kucağına aldı.	Babamın dışarıya çıkmasını bekliyorlardı.	Kaşağıyı aramak için penceresiz, küçük bir odaya girdim.
Hava henüz ağırırken Pervin'i uyandırdım.	Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım.	Babam, çeşmeye bakarken yalağın içinde kırılmış kaşağıyı gördü.

Tabloda isim-fiillerin (ad eylem) bulunduğu kutucuklar çıkarılırsa ortaya çıkan şekil nasıl görünür?

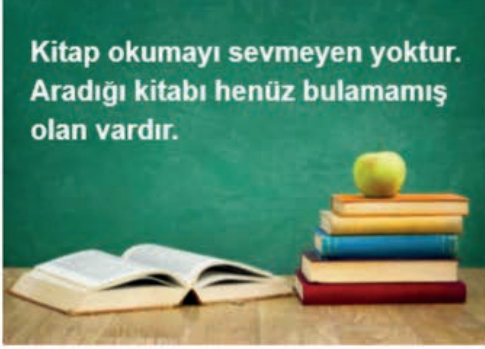
- A)
- B)
- C)
- D)

15.

Fiillere getirilen birtakım eklerle oluşturulan ve cümlede isim, sıfat, zarf görevinde kullanılan sözcüklere "fiilimsi" denir.

Aşağıdaki afişlerin hangisinde fiilimsi yoktur?

A)

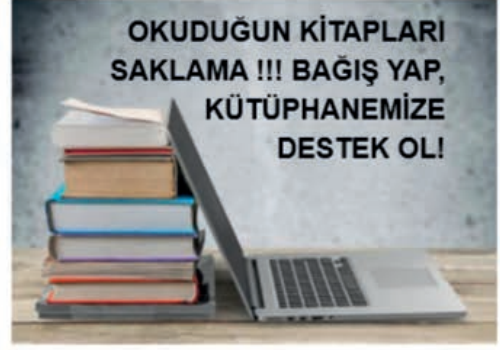
B)

C)

D)

16.

Sıfat-fiil eklerinin bazıları kip ekleriyle benzerlik gösterdiğinden çekimli fiillerle sıfat-fiiller karıştırılabilir. Ayırt etmek için sözcüğün cümledeki görevine bakılmalıdır. Sıfat-fiiller çoğunlukla bir ismin sıfatı görevinde bulunur.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde "-ecek" ekinin eklendiği sözcük sıfat-fiil değildir?

- A) Başka gezecek yer kalmadı mı bu şehirde?
- B) Kim okuyacak bu kitapların hepsini?
- C) Bugün yapılacak toplantıya kimler gidiyor?
- D) Kırılacak eşyaları ayrı bir yere koyun.

17.

"Kırılmaz camlar hayatımızın her alanında karşımıza çıkıyor." cümlesindeki **altı çizili sözcükte yer alan "-maz" eki aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki göreviyle kullanılmıştır?**

- A) Dinlenmez müzik her yerde yüksek sesle.
- B) Kış gelince birçok böcek sırta kadem basıp görünmez.
- C) Uslanmaz köpek yine çöp kutusunu devirmiş.
- D) Bizi kendimiz yapamayan hiçbir iş bizim olamaz.

18.

Açıklama

Cümlede durum veya zaman bildiren fiilimsiler zarf-fiildir.

Örnekler:

Murat Nehri donunca gençler, üzerinde top *zaman bildiren zarf-fiil* oynuyormuş.

Gözlerini kitaptan ayırmadan sorduğum *durum bildiren zarf-fiil* soruya cevap verdi.

(I) Yaz aylarında tamamen kuruyan Kara Muğla Deresi'nin yatağını takip ederek Saburhane Meydanı'na ilerliyorum. (II) Saburhane'nin sürprizli sokaklarına doğru yol alırken yüzleri ısıtan neşeli ilkbahar güneşinin ağaçlara can verdiğini hissetmek zor olmuyor. (III) Kim bilir üst üste kaç kat kireç atılmış bembeyaz boyalı evleri keşfetmek için sokak aralarına dalıyorum. (IV) Evlerin ahşap bölümleri, Saburhaneli kadınların titizliğiyle siline siline özgün ve büyümlü bir sanat eserine dönüşmüş sanki.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf-fiil yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

19.

Sıfat-fiiller, sıfatlar gibi belirttikleri adlar düştüğünde adlaşır. Buna adlaşmış sıfat-fiil denir. Örneğin "Çalışan insan mutlaka bir gün karşılığını alır." cümlesinde "çalışan" sözcüğü sıfat-fiilken "Çalışanlar mutlaka bir gün karşılığını alır." cümlesindeki "çalışanlar" sözcüğü adlaşmış sıfat-fiildir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil vardır?

- A) Ağacın köküne yakın bir yere oturarak olabilecekleri gözlemlemeye başladım.
- B) Koyun öteki ucunda güneşlenen yerli yabancı tüm gezginler, ağacı görmeye geldiler.
- C) Önce kum üstüne çomakla çizilen kuru ağaç, hepimizin çabasıyla gerçekten göz kamaştırıcı bir görünüme bürünmüştü.
- D) Gemilerin oluşturduğu dalgalar, yarım saat içinde çatlayıp çözümlenerek dağılıp yok oldu.

20.

Sıfat-fiiller kendilerinden sonra gelen isimleri niteler. Bazı durumlarda ise bu isim düşer ve fiilimsi adlaşır. Buna adlaşmış sıfat-fiil denir.

Örnek:

Gelen kişiyi hatırladın mı? / sıfat-fiil

Geleni hatırladın mı? / adlaşmış sıfat-fiil

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil vardır?

- A) Mesele uzayınca izin alıp çıkmak zorunda kaldım.
- B) Geçmiş günleri düşünmektense geleceğe sınıksız sarılmak gerekir.
- C) Elindeki içecekleri, eskimiş dolaba bir güzel yerleştirdi.
- D) Her şeyi kabul ederim lakin bana yapılanları asla.